

'Lucius kan vergelijkingen met een grootheid als Stieg Larsson glansrijk doorstaan.' *DE VOLKSKRANT*

WALTER LUCIUS

HARTLAND
THRILLER

DE STAD EN HET VUUR

WALTER LUCIUS

DE STAD EN
HET VUUR

DE HARTLAND TRILOGIE
DEEL III

UITGEVERIJ LUITINGH-SIJTHOFF

Farah

2009

Haar rechterwijsvinger rustte op een bergtop. Een nevellard schoof voorbij en verbrak de illusie. Al sinds het vliegtuig van Ariana Afghan Airlines de daling had ingezet, had ze onafgebroken uit het raampje gestaard. Soms met één oog dicht en het andere gericht op de uitlopers van de Himalaya, waarachter ze de ochtendzon tevoorschijn zag kruipen.

Opgetogen als een kind voelde ze zich.

Ze had haar besluit halsoverkop genomen. Met alleen haar intuïtie als kompas. Zonder na te gaan of de man die haar in het holst van de nacht had gebeld werkelijk was wie hij zei; de Afghaanse ambassadeur in Nederland. Ja, het was al laat, maar het was belangrijk, had hij gezegd. Omdat het een kwestie betrof die al meer dan dertig jaar oud was. Een zaak die nooit was opgehelderd. Zo diplomatiek als hij het formuleerde, zo klonk hij ook.

Ze dacht aan de eerste woorden die ze had gelezen op het velletje papier dat bij de vergeelde liefdesbrieven zat die lang geleden aan haar moeder waren geschreven: *Als een schaduw sluipt het verleden achter ons aan.*

Die schaduw had haar nu ingehaald.

Dertig jaar had hij erover gedaan. Vanaf het moment waarop ze in de tuin van het presidentiële paleis had gestaan, waar de vlinders om haar heen fladderden. Een klein meisje, vastbesloten wachtend op haar vader. Verbaasd had ze omhooggekeken: hoe kon er onweer op komst zijn in een wolkeloos blauwe hemel? Toen zag ze de drie zwarte stippen. Gonzend als wespen kwamen ze dichterbij, en grommend groeiden ze uit tot straaljagers in duikvlucht.

‘U weet wat er gebeurd is in 1978, tijdens de Saur Revolutie? Prominente slachtoffers van die staatsgreep, de president, zijn familie en ministers die aanwezig waren in het presidentieel paleis, zijn tot nu toe nooit gevonden.’

De stem van de man aan de andere kant van de lijn was voor haar nog maar amper te verstaan geweest. Het geluid van explo-

sies en schoten in haar hoofd overstemde alles. Ze was weer het meisje dat het paleis in rende, door de gangen stoof, sneller dan haar benen haar konden dragen, zo snel dat ze leek los te komen van de grond. Door een nevel van gruis vloog ze over de tapijten van immense zalen, door marmeren gangen waar schoten klonken, waar vluchtende mannen en vrouwen neervielen en roerloos bleven liggen. Ze vloog hen voorbij, dook weg in een hoek, zocht dekking achter pilaren, vluchtte naar het licht. Als in een droom.

En die droom achtervolgde haar. Al dertig jaar lang.

‘Een paar kilometer buiten Kabul is een massagraf ontdekt.’

In de lange stilte die volgde zocht ze naar woorden.

‘U hebt mijn vader gevonden,’ stamelde ze ten slotte.

‘Onderzoek naar de gebitsgegevens wijst uit dat het inderdaad moet gaan om Aadel Gailani, de voormalige minister van Binnenlandse Zaken. Het heeft nogal wat voeten in de aarde gehad, vergeeft u mij de uitdrukking, maar uiteindelijk hebben we u als zijn dochter weten te traceren.’

Ze had zich op dat moment nog niet afgevraagd hoe het mogelijk was dat de autoriteiten een verband tussen haar en haar vader hadden weten te leggen. Ze had zich eigenlijk niets afgevraagd. Ze realiseerde zich alleen maar dat er nog vijf dagen restten tussen het telefoongesprek en de ceremoniële herbegraving die de voormalige president, zijn familie en haar eigen vader in Kabul zouden krijgen.

Vijf dagen om dertig jaar te overbruggen.

Vriend en collega Paul Chapelle ijsbeerde diezelfde avond driftig door haar appartement aan de Nieuwmarkt. ‘Het is te gevaarlijk daar. Vorige week zijn er twee journalisten vermoord. Na Jakarta ga je niet nog een keer je leven riskeren!’

Paul was niet de enige die haar geprobeerd had tegen te houden. Ze zag de enorme gestalte van haar mentor en eindredacteur Edward Vallent weer voor zich. Zijn stem ijzingwekkend kalm, vol ingehouden zorg, en ook angst. ‘Wat je in Jakarta en Moskou hebt meegemaakt, kost een normaal mens jaren om te verwerken. Je gaat niet!’

Haar intuïtie zei dat ze wel moest gaan. Ze had haar besluit al genomen toen ze het telefoongesprek met de ambassadeur beëindigd had.

Het vliegtuig boorde zich in een asgrijze wolkenlaag. Het geluid van de motoren veranderde. De snelheid nam af. Ze hoorde dat het landingsgestel uitklapte. Onder haar verscheen een vallei vol minuscule bouwsels, kronkelige wegen en miniatuurauto's. Het was genoeg om haar vol te laten schieten.

Ze kwam weer thuis.

Met een doffe bonk raakten de wielen de landingsbaan. De remkracht veroorzaakte een laag, hard geraas. Het toestel maakte een draai naar links en taxiede de baan af richting de terminal. Passagiers stonden op om de bagagevakken te openen. Via de intercom verzocht de captain iedereen dringend om weer plaats te nemen en de veiligheidsriemen vast te laten. Enkele passagiers bleven staan. Twee stewardessen liepen vastberaden het gangpad in en maanden hun te gaan zitten. De gespannen manier waarop ze dat deden, verraadde dat het geen dagelijkse routine betrof. Zeker niet toen een van hen het gordijn dichtschoof dat de business class scheidde van de economy class.

Ze keek naar buiten en zag dat een zwarte geblindeerde fourwheeldrive met zwaailicht de trapwagen volgde, die naar het vliegtuig reed. De trap werd tegen het vliegtuig geplaatst en de fourwheeldrive parkeerde er dwars tegenaan. Waarschijnlijk zat er een belangrijke passagier in de business class van het vliegtuig, die als eerste naar buiten zou worden geleid. Dat leek de meest voor de hand liggende reden, maar het verklaarde niet waarom de stewardessen zo gespannen het gangpad van de economy class in bleven staren. Farah keek terug. Een van de stewardessen wendde net iets te snel haar blik van haar af.

De stem van de piloot door de intercom: *'Cabin crew, open slidedoor.'*

Buiten stapten twee mannen in burger uit de fourwheeldrive. Zwarte zonnebrillen, grijsblauwe pakken. Met vastberaden tred liepen ze de vliegtuigtrap op.

Ze deed haar zwarte sjaal wat lossen om haar hoofd en hield haar ogen op de fourwheeldrive gericht toen ze vanuit haar ooghoeken zag dat het gordijn in het gangpad werd weggetrokken. Beide mannen verschenen in de economy class. De voorste van de twee had gemillimeterd grijs haar en deed zijn zonnebril af. Hij

werd gevolgd door zijn collega, die een lichtbruine huid had en zwart glimmend naar achteren gekamd haar.

Ze zat op driekwart van het vliegtuig, bij het raampje, zeker twintig rijen verwijderd van de mannen. Opnieuw staaarde ze naar buiten. Platte cargowagens naderden het toestel.

De man met de grijze crewcut was nu nog slechts tien rijen van haar vandaan. Toen dat er nog maar vijf waren leek het alsof hij háár in het vizier had. Haar hartslag versnelde. Ze bleef hardnekkig uit het raampje staren. De man vertraagde zijn pas en bleef staan bij haar rij.

‘Miss Hafez?’ Hij vroeg het vriendelijk, maar het gaf haar een beklemmend gevoel.

Ze draaide haar hoofd in zijn richting. ‘Yes?’

De hand van zijn gestrekte arm toonde zijn ID-pas.

‘Mijn naam is agent Sam Harcourt. Dit is mijn collega Wagner Mendosa. Op last van de lokale autoriteiten zullen wij u aan een controle onderwerpen. U bent niet tot antwoorden verplicht en u hebt het recht voorafgaand aan het verhoor een advocaat te consulteren. Als u het gesprek niet in het Engels wilt voeren, zal er voor een Nederlands sprekende tolk worden gezorgd. Wilt u met ons meekomen?’

De laatste zin formuleerde hij als een vraag, maar het was een bevel, besefte ze. Vol ongeloof bleef ze zitten. ‘Wat is er aan de hand?’

‘U kunt beter meewerken en nu met ons meekomen.’

Aarzelend stond ze op. De jonge man en zijn vrouw naast haar trokken krampachtig hun benen op en drukten hun rug diep in de stoelen. In het gangpad werd ze ingesloten door Harcourt en zijn collega.

‘Mijn handbagage.’

Mendosa opende het bagagevak waar ze naar wees.

‘De zwarte schoudertas. Mijn laptop zit erin.’

Met een zwaai haalde hij de leren Plevier-laptoptas tevoorschijn, die hij bij zich hield.

‘Loopt u achter mijn collega aan,’ zei Harcourt.

In de hal voor de cockpit hadden de stewardessen zich verzameld. Ze deden hun best om vriendelijk naar haar en de twee mannen te glimlachen, maar kwamen niet veel verder dan een grimas.

Buiten bleef ze boven aan de trap staan, trok haar sjaal iets strakker om haar hoofd en keek naar de gevel van de oude terminal, die ze nog kende uit haar kinderjaren. Op een enorme poster stak een man voor een weidse groene vallei zijn armen uitnodigend naar haar uit.

Ze las zijn woorden: WELKOM IN AFGHANISTAN, HET LAND VAN DE MOEDIGEN.

2

Raylan
1968

Raylan Chapelle stond op het Lam Son-plein in Saigon, waar jonge monniken klaaglijk zingend wierookstokjes opstaken. Een oude monnik ging in lotushouding op de grond zitten. De zon scheen op zijn kale hoofd, dat glom van de benzine die hij over zich heen gegoten kreeg. Het sonore gezang van de monniken klonk mythisch en sereen, maar kreeg een luguber karakter toen de oude monnik een luciferdoosje van onder zijn oranje kleed tevoorschijn haalde. Raylan wilde op hem afrennen, maar drie jonge monniken kwamen onverzettelijk voor hem staan.

De brandende lucifer viel in de schoot van de oude monnik. Roerloos en zonder een kreet van pijn ging hij op in een zee van vlammen.

Raylan voelde de zachte duw van een hand tegen zijn schouder. *'Sir, please.'*

De hitte van het vuur duwde het lichaam van de monnik rugelings tegen het asfalt. De monniken in de cirkel om hem heen zongen luider om het flakkerende lawaai van de vlammen te overstemmen.

'Wake up, sir.'

Het eentonige gebrom van vliegtuigmotoren resoneerde in zijn oren. Verward deed Raylan zijn ogen open. Een stewardess stond over hem heen gebogen. *'Are you all right, sir?'*

Raylan wist dat hij niet 'all right' was. Zodra hij zijn ogen weer sloot, zou het beeld van de monnik terugkomen. Met die serene, vastberaden blik. Maar dat ging niemand verder iets aan. Ook de stewardess met de donkere ogen niet. Ze hield hem een glas water voor.

Hij schudde zijn hoofd. *'I'm fine, thanks.'*

Ze haalde haar hand van zijn schouder en glimlachte bemoedigend. Hij keek haar na, terwijl ze met elegante tred het gangpad door liep. Ondanks de turbulentie had ze er geen enkel probleem mee haar evenwicht te bewaren.

Hij haalde de laatste van de twee heupflacons tevoorschijn. Tijdens de tussenstop in Frankfurt had hij die gekocht omdat in het vliegtuig van Ariana Afghan Airlines islamitische regels golden; tijdens de hele vlucht werd er geen alcohol geschonken. Samen met wat er nog over was van de Jack Daniel's slikte hij een paar Anafranil-tabletten in.

Uit het vakje in de rugleuning van de stoel voor hem haalde hij het exemplaar van *The Afghan Times*, die bij de laatste tussenstop in Istanbul op een stapel klaar hadden gelegen voor de passagiers. Op de voorpagina prijkte een foto van een balkon van het Lorraine Motel in Memphis, Tennessee. Een man lag daar op de grond en een aantal anderen stond om hem heen. Vol afgrijzen wezen ze allemaal tegelijk naar een onzichtbaar punt in de verte, daar waar het dodelijke schot op Martin Luther King moest zijn afgevuurd.

Op de buitenlandpagina stond een bericht over een nieuw groot offensief dat het Amerikaanse leger in Vietnam was begonnen onder de naam Operation Toan Thang 1; Totale Overwinning nummer één. De namen die ze verzonnen... Namen die iets glorieus moesten uitstralen, zodat het thuisfront in de waan bleef dat Amerikaanse jongens daar niet voor niets met bosjes tegelijk sneuvelden.

Vier jaar geleden waren de eerste troepen naar Vietnam gestuurd om de Zuid-Vietnamese regering te helpen tegen de opmars van de Noord-Vietnamese communisten. Ho Chi Minhs communistische volksleger zou in no time uit de Zuid-Vietnamese rijstvelden, jungle en hooggebergte zijn verjaagd. Raylan wilde dat als oorlogscorrespondent met eigen ogen zien en ging met de GI's mee het veld in. Die konden het eerst gewoon niet geloven dat hij dat vrijwillig deed: *'Hey, man, you must be fucking out of your mind!'* Ze hadden verwacht dat hij bij het eerste vuurtreffen zou afdrui- pen, wat hij verdomde, hoewel hij het zowat in zijn broek deed van angst. Voor kogels maakte het geen verschil of je journalist of frontsoldaat was. Het enige onderscheid was dat de GI's wapens droegen en hij een leren schoudertas met notitieblok en potlood.

Drie jaar lang had hij dezelfde risico's gelopen als de jonge *ma- rines*, die respect voor hem kregen. En met het respect kwamen

de verhalen. Over hun gesneuvelde of gewonde kameraden. Over hun familie. De liefde van hun leven die thuis op hen wachtte. De volgende dag viel er gegarandeerd een van hen dodelijk gewond neer in een moeras, stapte er een ander op een landmijn of werd in een valkuil door bamboespiesen doorboord, duizenden kilometers verwijderd van huis in een oorlog die niemand begreep.

*

In de binnenlanden van Vietnam zag Raylan wat de Amerikaanse regering voor de rest van de wereld wilde verzwijgen: dat de Vietnamezen na tweeduizend jaar oorlog tegen Chinese keizers, Mongoolse dictators, Franse kolonisten en Japanse beulen vandaag of morgen ook de Amerikanen uit hun land zouden verdrijven.

Inmiddels waren er in Vietnam twintigduizend jonge Amerikaanse dienstplichtigen in bodybags van het leger geritst. In kisten met de Amerikaanse vlag erop kwamen ze 's nachts aan op militaire vliegvelden in de staat waar ze vandaan kwamen en waar hun familie, vrouw en kinderen hen zouden begraven.

Afgelopen januari was hij met een helikopter opgestegen uit de rokende ruïnes van de keizerlijke stad Hue, die volledig vernietigd was na het overrompelende Tet-offensief van de Vietcong eerder dat jaar. Maar liefst tachtig locaties tegelijkertijd hadden ze aangevallen.

De volgende dag had hij Vietnam verlaten. Maar Vietnam had hém nooit verlaten.

Er ging nauwelijks een nacht voorbij of de monnik kwam bij hem langs om opnieuw in vlammen op te gaan. En als het de monnik niet was, dan was het wel dat jongetje dat in een ondiep massagraf naar zijn verdwenen ouders zocht. Geplaagd door nachtmerries, angstaanvallen en onverwachte driftbuien had hij wekenlang door Amerika gezworven. Rusteloos, aan de drank, en vechtend tegen de onverklaarbare drang om ondanks alles terug te gaan.

'Ren niet weg van wat je hebt meegemaakt, schrijf het op,' was het advies van een goede vriend en redacteur van *The New York Times*.

Raylan was naar Europa gevlogen en had in Parijs gezocht naar

een plek waar zijn ziel rust kon vinden. Maar hij wilde verdwijnen, onbereikbaar zijn, ergens op een plek waar hij de tijd kon stilzetten om tot zichzelf te komen. Op het vliegveld van London-Gatwick stapte hij in de Boeing 727 van Ariana Afghan Airlines. Na twee tussenstops in Frankfurt en Atatürk Airport in Istanbul was hij nu op weg naar Kabul, waar ze volgens de piloot over een paar uur zouden landen. *Insjahallah* – als God het wil.

Het kon Raylan Chapelle niet meer schelen wat God wilde. In de Vietnamese rijstvelden was hij zijn geloof in Hem allang kwijtgeraakt.

*

Terwijl onder hem eindeloos desolate rotslandschappen voorbischoven, luisterde Raylan naar de monotone vibratie van de straalmotoren. Midden in een bergachtig dal kwam een mozaïekwerk van modderkleurige huizen en stoffige rotsvlakten tevoorschijn. Door vaalgroene stroken land kronkelde een rivier. Het vliegtuig maakte een scherpe bocht omlaag richting de korte landingsbaan van Khwaja Rawash Airport.

Een krachtige golf warme droge lucht sloeg hem in het gezicht toen hij boven aan de vliegtuigtrap naar buiten kwam. Hij keek uit over het roestbruine gebergte van de Hindu Kush, dat zich grillig en majestueus rondom Kabul verhief. De tissue die hij van de stewardess had gekregen, drukte hij steviger tegen zijn neus om de spontane bloeding te stelpen. Als laatste van de passagiers liep hij de metalen treden af in de richting van de terminal, een fonkelnieuw gebouw van drie verdiepingen.

Overal wapperden vlaggen, alsof het een nationale feestdag was. Het overdekte dakterras stond vol met nieuwsgierige mensen. Allemaal leken ze een glimp te willen opvangen van de passagiers uit het enige internationale vliegtuig dat deze week was geland.

In de hal ving hij de raspende klanken op van de voor hem nog onbegrijpelijke taal die Pathanen, Tadzjieken en andere etnische groepen hier al eeuwenlang spraken. In dezelfde taal hadden ze Alexander de Grote en Dzejngis Khan verdreven en de Britse koloniale overheersers de grenzen over gejaagd. Het was de taal van een land dat nu tussen de invloedssferen van twee wereld-

machten in lag: de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie. Op een tot nu toe vreedzame manier streden beide landen om zo veel mogelijk strategische invloed in Afghanistan. Dat gebeurde met behulp van veel ontwikkelingsgeld en prestigieuze bouwprojecten. De Russen hadden het moderne vliegveld aangelegd, een olympisch zwembad boven op de hoogste heuvel gebouwd en aan de rand van Kabul stampten ze de ene na de andere buitenwijk uit de grond. De Amerikanen bouwden dammen, scholen en zetten grootscheepse landbouwprojecten op. Jonge Afghanen konden met een Fulbright-studiebeurs afreizen naar Amerika om daar aan de beste universiteiten hun master te halen. En binnen deze rivaliteit hielden de twee geheime diensten, de KGB en de CIA, elkaar nauwlettend in het oog.

Raylan gaf zijn paspoort aan de lijvige beambte, die er geërgerd doorheen bladerde op zoek naar een bladzijde waarop hij zijn visumstempel kon zetten. Met een doffe dreun plaatste de man die uiteindelijk op een halflege pagina, vlak naast die van Vietnam. Bij de douane moest Raylan de koffer met daarin zijn Remington Travel-Riter openmaken. De typemachine was een jarenvijftig-model, en ondanks wat de naam suggereerde eigenlijk te zwaar om mee op reis te nemen, maar het ding was onverwoestbaar. Zwijgend schoof hij een handvol dollars in de uitgestoken hand van een norse douanier, die hem daarna gebaarde door te lopen. In de aankomsthal baande hij zich een weg door de nieuwsgierige menigte in de richting van de uitgang.

Buiten stonden een lijnbus en een lange rij personenwagens te wachten op de laatste passagiers en Kabuli's die weer terug naar de stad gingen. Een meter of vijftig verderop zag hij een man in een verschoten grijs pak die zijn gele Toyota-taxi stond op te poetsen alsof hij ermee naar een showroom zou gaan. De man kreeg hem in het vizier, en Raylan kon zijn gedachten raden: wat is dit voor vreemde vogel, met zijn helblauwe ogen, ongeschoren kaken en wild blond haar? Waarom loopt hij in deze hitte nog steeds in een leren jack en laarzen, en waarom draagt hij een camouflagerugzak en een hardleren typemachine-koffer in plaats van een reiskoffer?

'Hotel Serena, please.'

Een beleefde hoofdknik met argwanende ogen. *'I know. I bring you.'*

Voordat de man de kofferbak had geopend, zat Raylan al samen met zijn rugzak en typemachine op de achterbank.

'*American?*' vroeg de chauffeur met een blik in zijn achteruitkijkspiegel, terwijl ze optrokken.

Raylan knikte.

De man staarde hem met fonkelende ogen aan. De uitdrukking die daarin lag hield het midden tussen medelijden en verachting. '*Welcome to Afghanistan, American.*'

3

Farah
2009

Ze voelde de hand van Harcourt op haar schouder en begon de vliegtuigtrap af te lopen. De angst had haar in zijn greep. De waarschuwing van Edward galmde na in haar hoofd. *Het is te snel na Moskou! Interpol, MI5, MIVD, ze hebben je allemaal van de lijst gehaald. Maar de Amerikanen nog niet!*

Op de onderste trede voelde ze de impuls om weg te rennen, net zoals ze dat in Kiev had willen doen bij de incheckbalie van haar vlucht naar Jakarta. Ze wist dat het ook hier geen enkele zin zou hebben; een gesloten val ging niet opeens vanzelf open.

Mendoza zette haar tas op de achterbank, schoof zijn colbert ter hoogte van zijn heup opzij en haalde een detector uit de holster.

‘Dit moet een misverstand zijn,’ probeerde ze.

‘Staat u stil, alstublieft.’

De scanner gleed razendsnel langs beide zijden van haar lichaam.

‘Mag ik iemand bellen?’

‘U mag voorlopig even niets meer.’

Harcourt doorzocht haar tas. Mendoza hield het achterste portier voor haar open. Met een vlakke hand in haar rug manoeuvreerde hij haar op de donkerbruine leren achterbank, achter de passagiersstoel. ‘Gordel om.’

Ze deed wat haar gezegd werd. Harcourt liep de wagen langs, stapte naast haar in en sloeg het linkerportier dicht, bijna gelijktijdig met Mendoza, die achter het stuur plaatsnam. De klik van de centrale vergrendeling klonk als een gedempt schot uit een volautomatisch wapen. Mendoza startte de motor en sprak in zijn portofoon. *‘Package detected and taken. Coming in for interrogation. Over.’*

*

Ze reden langzaam langs drie op een rij geparkeerde internationale lijnvluchttoestellen in de richting van een betonnen muur. Van

achter het prikkeldraad op de bovenrand ervan zag ze een militaire helikopter opstijgen. De slagboom waarvoor ze stopten werd bewaakt door twee MP's, die uit een houten wachthuisje kwamen en zich aan weerskanten van de fourwheeldrive opstelden. In hun Engels hoorde ze een Europese tongval. Op het embleem van hun uniformen herkende ze het rood-zwart-geel van de Belgische vlag. De ene MP liet een ronde spiegel op een steel onder de auto door glijden, terwijl de andere de papieren van Mendosa controleerde. Ze slikte haar angst weg toen de rood-witte slagboom voor hen openging.

Na amper tien meter stopten ze bij twee lage tonnen gevuld met grind, waar een pvc-buis uitstak en een geel bord met de tekst: UNLOAD WEAPONS HERE. Mendosa stapte uit en ontladde zijn wapen. Pas toen hij weer achter zijn stuur zat, stapte Harcourt uit om zijn Glock te ontladen. De hele manoeuvre ging uiterst snel en behendig; het was duidelijk niet de eerste keer dat ze dit deden.

Ze reden over een vlakke van betonnen platen ter grootte van een voetbalveld met in het gelid staande MI-17-helikopters in camouflagekleuren. Voor de hangars stonden twee donkergrijze transportvliegtuigen waar tanks uit kwamen gereden. Via een rotonde waar de vlaggen van alle in Afghanistan aanwezige ISAF-landen wapperden, arriveerden ze bij een roodstenen gebouw zonder ramen.

Een stalen trap leidde naar een deur, die met een zware klik openging nadat Harcourt een code had ingetikt. Terwijl ze door de schaars verlichte gang liepen, dacht ze aan wat Mendosa in zijn portofoon had gezegd. *Interrogation.*

Ze voelde haar hart als een vuist tegen haar ribben bonken, haar maag kromp samen, elke spier in haar lichaam spande zich. Ze dacht aan haar jihad-statement in Moskou: *Ik, Farah Hafez...*

*

In een lege kamer wachtte een jonge Afghaanse agente haar op. Voeten iets uit elkaar. Handen achter haar rug. Het strak gesneden blauwgrijze politie-uniform leek op maat voor haar gemaakt. Op de mouw van haar linkerbovenarm prijkte het symbool van de Afghaanse vlag. Een zwarte hidjab was strak om haar hoofd

gewikkeld. Ze had zorgvuldig geëpileerde wenkbrauwen en de donkere kohl op haar oogleden met de dikke laag zwarte mascara gaf het effect van enorme valse wimpers. Haar donkerbruine ogen fixeerden zich op Farah, die zich niet bedreigd voelde. Het was eerder een geruststelling om nu een vrouw tegenover zich te hebben in plaats van de twee breedgeschouderde Amerikanen, die de ruimte inmiddels zonder iets te zeggen hadden verlaten.

Farah wist hoeveel moed ervoor nodig was om als Afghaanse vrouw in het leger of bij de politie te gaan en glimlachte naar de agente.

Er kwam geen enkel blijk van verstandhouding. Het Engels van de agente klonk pover. *'I have to search you.'*

'Je kunt Dari tegen me spreken,' probeerde Farah. 'Ik begrijp je wel.' Heel even dacht ze een lichte verbazing te zien.

De agente trok latex handschoenen aan en sprak verder in het Dari, maar bleef afstandelijk. 'Wilt u de hidjab afdoen?'

Farah wikkelde haar sjaal af.

'Uw schoenen moeten ook uit.'

De betonnen vloer voelde ijskoud aan. De agente wees. 'Plaats uw handen tegen de muur.'

Farah keek naar de muur, zag de afdrukken die aangaven waar ze haar handen moest plaatsen en deed wat haar werd gevraagd.

'Uw voeten hier.'

Ze staarde naar beneden, in de richting waar de agente naar wees, en zag de markeringen waar ze haar voeten moest zetten. Zo ver van elkaar dat ze haar benen moest spreiden. Ze liet haar handen van de muur af glijden, keek in haar weigering zo kalm mogelijk naar de agente en zag haar gezicht verstarren.

'Ik ben bevoegd geweld te gebruiken als u niet meewerkt.'

Een uitspraak die ze tijdens haar opleiding moest hebben geleerd. Deze jonge vrouw, amper twintig, stond letterlijk strak van de spanning. Eén verkeerde beweging, een lastige vraag, of een weigering en ze zou laten zien waar ze werkelijk toe in staat was. En dat was vast veel meer dan het herhalen van uit het hoofd geleerde bevelen. Er was geen ruimte voor onderhandeling. Farah zette haar weerzin van zich af, plaatste haar voeten op de daarvoor bestemde plekken en zette haar handen opnieuw tegen de muur.

‘Draagt u iets waaraan ik me kan prikken of snijden?’

‘Nee.’

‘Dan ga ik u nu fouilleren.’

De gelatexte handen gingen over haar kruin. Langzaam en bedachtzaam betastten ze haar kortgeknipte haar, hals, schouders, oksels, de ronding van haar borsten onder haar *salwar kameez*, de tuniek die tot op haar bovenbenen reikte. Handen die mechanisch over haar rug, heupen en haar billen streken, over de verfijnde stof van de wijde broek gleden, tussen haar benen kwamen en daar vertraagden, dieper drukten en daarmee een overduidelijke grens overschreden. Handen die woede in haar lichaam dreven, verder langs haar dijnen omlaaggleden tot ze haar enkels bereikten, tegen haar hielen tikten ten teken dat ze ook haar voetzolen moest laten zien. Daarna de stem die een snelle ademhaling verraadde. ‘Blijven staan zo.’

Het geluid van latex handschoenen die uit werden gedaan en in een metalen prullenbak werden gemikt. De stem nu zachter dan voorheen, alsof ze gerustgesteld was, al bleef de klank van de woorden zakelijk en hard. ‘U moet met mij meekomen.’

‘Mijn schoenen.’

‘Uw schoenen blijven hier.’

*

Ze liepen de gang door, langs afgesloten celdeuren. Bij elke deur werd het licht zwakker, totdat het achterin nagenoeg donker was. De agente opende de cel. Farah voelde haar angst voor kleine ruimten opkomen. Ze had dit misschien kunnen vermijden als ze om een advocaat had gevraagd, maar ze had gedacht dat dat niet nodig zou zijn. Als ze er nu alsnog om zou vragen, was dat niet alleen een zwakgebod, het zou ook een halve bekentenis zijn.

‘U moet hier wachten.’

‘Waarop?’

‘Het vervolg van de procedure.’

‘Wat gaat er gebeuren?’

‘U moet doen wat ik zeg.’

Ze moest haar claustrofobie de baas zien te worden en ook de opkomende woede die voortkwam uit haar onmacht. En dat

allemaal in luttele seconden. Als de woede of de angst zou overheersen, verloor ze de controle. En dan verloor ze zichzelf. Ze zette een stap, liep zo beheerst mogelijk de cel in en hoorde de stalen deur achter zich dichtgaan; de metaalachtige klank waarmee het mechanische slot haar van de buitenwereld afsloot.

Haar eerste paniekaanvallen had ze al als kind gehad, in de slapeloze nachten waarin ze starend in het donker probeerde te bevatten wat 'eeuwigheid' was. In de Koran werd gepraat over een leven waarin er geen tijd meer zou bestaan en niets eindig was omdat alles eindeloos zou zijn. Daardoor dacht ze dat als ze in slaap zou vallen, de kans bestond dat ze zichzelf voor eeuwig in het duister zou begraven. Ze herinnerde zich dat ze uit haar bed was gesprongen, het raam had geopend en naar adem had gehapt. Ze wilde niet meer terug naar haar bed. Slapen stond gelijk aan doodgaan. Ze moest in de appelboom klimmen en naar de sterren kijken. Verlangen naar een verte waar geen dood bestond.

Hartslag omlaagbrengen nu. Ademhalen door de neus. Uitaademen door de mond. Vier tellen in, zes tellen uit. Ergens diep vanbinnen vond ze een schuilplaats voor haar angst en haar woede.

In haar herinnering.

Ze stond voor het open raam van haar slaapkamer op de eerste verdieping van haar ouderlijk huis en keek de tuin in. De takken van de appelboom reikten al bijna zo ver dat ze die kon aanraken als ze vooroverleunde. Vanaf de plek waar ze stond had ze elke ochtend heimelijk de bewegingen van haar vader gevolgd. Elke stap die hij zette, elke armbeweging, elke stoot of trap. Ze had de hele reeks maandenlang geoefend voor de spiegel, totdat ze hem kon dromen.

Het was vroeg in de ochtend. Ze wist dat hij er zo weer zou staan. Altijd exact op hetzelfde tijdstip. Ze sloop de trap af en liep over de tuintegels tot ze onder de boom stond. Met bonkend hart wachtte ze het moment af waarop hij verscheen.

De verbazing op zijn gezicht toen hij haar zag en ze haar eerste buiging maakte. De trilling van opwindning bij haar eerste beweging. Daarna de tweede, de derde. Tot aan de allerlaatste. De stilte waarin hij haar afsluitende buiging beantwoordde, het knisperende geluid van zijn voetzolen op de tegel toen hij een stap in haar richting zette.

De sensatie van zijn rechterhand op haar hoofd.
Zijn kalme stem: *Mijn kleine Malalai.*

*

Het slot van de celdeur klikte open. Het silhouet van haar vader versmolt met dat van de agente in de deuropening. ‘U moet met mij meekomen.’

Ze liep opnieuw door de gang, van duister naar schemer, van schemer naar licht, en ging een kale raamloze ruimte binnen. In het midden stond een aluminium tafel, vastgeklonken aan de grond. Zelfs de drie stoelen eromheen waren verankerd. Ze nam plaats op de stoel die de agente haar aanwees, keek speurend om zich heen en begon te tellen.

In totaal vijf camera’s.

Onder de tafel ontdekte ze een zesde. Op datzelfde moment liep Harcourt de kamer in met een laptop onder zijn arm. Mendosa kwam achter hem aan met een voicerecorder.

‘Mag ik iets drinken, alstublieft?’ vroeg ze aan de agente, die zonder reactie de ruimte verliet. Harcourt ging zwijgend tegenover haar zitten en klapte de laptop open. Mendosa nam naast hem plaats, installeerde de voicerecorder en deed ook alsof hij doof was.

‘Ik wil u er nogmaals op wijzen, mevrouw Hafez, dat u niet verplicht bent om te antwoorden en dat u recht hebt op een advocaat. Mocht u dat laatste wensen, dan kunt u dit nu kenbaar maken. Het zal de procedure echter niet veranderen, maar wel onnodig lang rekken. Aan u de keus.’ Harcourt hield zijn monoloog op de automatische piloot, waarna hij zonder op haar antwoord te wachten verder tikte op zijn toetsenbord.

‘Waarom ben ik hier? Wat wilt u van me?’ Ze hoorde de zwakte in haar eigen stem.

‘Wel of geen advocaat?’

‘Geen.’

Harcourt keek haar aan met iets wat op een vage glimlach leek. Overduidelijk ironie. De willekeur van degene die de touwtjes in handen had. Hij liet de stilte tergend lang duren. ‘U bent journaliste,’ zei hij ten slotte.

‘Ik werk voor het *AND*, het *Algemeen Nederlands Dagblad*. Mijn eindredacteur is Edward Vallent. Als u hem belt, dan...’

‘Wat komt u in Afghanistan doen?’

Monotone stem. Priemende bruine ogen in een pokdalig gezicht. De weeïge geur van zijn Old Spice-aftershave vermengd met het verschaalde zweet in zijn hals, dat lichtbruine vlekken op de boord van zijn witte overhemd achterliet. Ze schatte hem halverwege de vijftig. Gescheiden, ongetrouwd in elk geval; geen vrouw zou het bij zo’n vent kunnen uithouden.

‘Wat komt u in Afghanistan doen, mevrouw Hafez?’

‘Mijn vader begraven.’

‘En wie is uw vader?’

‘Aadel Gailani. Gestorven op 28 april 1978.’

De stilte die volgde was intens. De mannen keken elkaar aan. Ze kon een glimlach niet onderdrukken.

‘Waarom lacht u?’

‘Sorry, zenuwen.’

‘Uw vader is al dertig jaar dood.’

‘Dat klopt. Ze hebben zijn lichaam kortgeleden gevonden in een anoniem massagraf. De toenmalige president Daoud Khan, zijn vrouw, kinderen en enkele andere ministers lagen daar ook. Allemaal doodgeschoten tijdens de Saur Revolutie. Ze worden ceremonieel herbegraven. De Afghaanse ambassadeur in Den Haag heeft mij uitgenodigd daarbij aanwezig te zijn.’

*

Het praten deed haar goed: het leek alsof ze hen kon overtuigen van haar juiste intenties, van haar onschuld. Maar dat praten kon ook een prijs hebben. Eén verkeerd woord, dat zomaar ergens opdook in een veel te lange zin vol emoties, en ze zouden haar daarop pakken. Zo waren deze mannen: getraind om overal een leugen in te ontdekken. Ze gingen ervan uit dat ze een vijand tegenover zich hadden. Elke daad, elke zin, elke beweging die in hun ogen te ver ging was verdacht.

‘U hebt besloten niet in te gaan op de officiële uitnodiging van de Afghaanse regering.’

‘Hoe weet u...’ Ze hield zich in, realiseerde zich dat ze alles al

moesten weten. De waarheid, dacht ze. Niets anders dan de waarheid. ‘Ben ik daarom hier? Ben ik een verdachte geworden omdat ik geweigerd heb embedded te komen? Ik wil ongehinderd kunnen schrijven over mijn land.’

Harcourt keek haar uitdrukkingloos aan. ‘U bent Nederlandse.’

‘Ja, en?’

‘U hebt het over “mijn land”. Klinkt nogal pathetisch.’

‘Ik ben hier geboren.’

De stem van Mendosa: ‘Uw achternaam is Hafez. Bent u getrouwd?’

‘Staat dat in mijn paspoort?’

‘Beantwoordt u de vraag.’

‘Nee.’

‘Weigert u de vraag te beantwoorden?’

‘Ik bedoel: nee, ik ben niet getrouwd.’

‘U heet Hafez. Uw vader heette Gailani.’

‘Hafez was een schuilnaam die ik voor mezelf had bedacht.’

‘Een schuilnaam?’

‘Een jaar na de dood van mijn vader vielen de Russen mijn land binnen. Ik ben gevlucht, samen met mijn moeder. Toen ik in Nederland aankwam...’

‘Leeft uw moeder nog?’

Ineens leek ze de windvlaag weer te voelen die sneeuw in haar gezicht joeg. Schreeuwend hing ze over de schouder van de man die hen over de grens had gesmokkeld. Hij droeg haar weg, weg van de plek waar haar moeder lag. Een plek die ze niet meer kon zien omdat de sneeuw een grijswit gordijn dichttrok.

‘Ze is gestorven tijdens onze vlucht. Ergens...’

‘Ergens?’

‘...in de bergen van Turkije.’

Harcourt tikte onverstoord verder. Mendosa keek haar afstandelijk aan.

‘U kwam aan in Nederland. Zonder ouders. U kreeg asiel. Waarom dan een schuilnaam?’

‘Ik was bang dat ze erachter zouden komen wie ik werkelijk was en dat ze me zouden vinden.’

‘Wie bedoelt u met “ze”?’

‘Dezelfde mensen die mijn vader hadden vermoord.’

Farah had nooit in de toekomst kunnen kijken. Maar tien jaar later, toen de Russen uit Afghanistan waren verdreven door de krijgsheren van de moedjahedien, was het de beurt aan duizenden communistische sympathisanten om het land razendsnel te ontvluchten. Een deel van hen kwam in Nederland terecht; mogelijk ook de moordenaar van haar vader.

Harcourt hield plotseling op met typen. Mendosa boog zich naar haar toe.

‘Mevrouw Hafez, kunt u mij uitleggen hoe de Afghaanse regering erachter kon komen dat een vrouw die onder een andere naam in een ander land werd geregistreerd uiteindelijk de dochter blijkt te zijn van een minister die dertig jaar geleden om het leven kwam?’

‘Er was een oplettende Afghaanse ambassadeur in Nederland die dat kortgeleden in de internationale editie van het *AND* las. Hij was degene die mij heeft gebeld om me te vertellen dat...’ Ze voelde de tranen achter haar ogen prikken en gunde hun niet het plezier iets van die emotie te zien. Ze haalde diep adem voordat ze verderging. ‘Dat wat ik u net verteld heb... van mijn vader.’

‘Wanneer heeft hij u gebeld?’

Ze dacht na. Het leek alweer zo lang geleden. Dagen, weken zelfs. ‘Eergisteravond.’

In de stilte die volgde keken Harcourt en Mendosa elkaar aan. Ze zag het lichte knikje van Mendosa, het sein waarop Harcourt heel langzaam het beeldscherm van de laptop een halve slag naar haar toe draaide en op *PLAY* klikte.

De adem stakte in haar keel. Ze zag zichzelf. Ogen die vuur spuwden, uitgelopen mascara, haar stem die oversloeg. *Ik, Farah Hafez, steun de jihad tegen het misdadig regime...*

Harcourt klikte op *PAUZE*.

Mendosa keek haar strak aan. ‘Wat heeft dit te betekenen?’

*

Haar gedachten schoten terug in de tijd. Het leek jaren geleden, maar in werkelijkheid waren het slechts weken. Ze zag hem liggen op de brancard in de hal van de Spoedeisende Hulp. Opgemaakt als een pop, dikke lagen kohl rondom de ogen, zijn lippen felrood

gestift. Verknipte lappen op een bibberend lijfje gedrapeerd. Metalen banden met kleine belletjes om armen en benen.

Sekandar.

Met kindersmokkel had ze geen enkele ervaring gehad. Ze zweeg, dacht na. De waarheid. Niets meer dan dat. Herinneringen en beelden van de afgelopen tijd buitelden over elkaar heen. Haar reis naar Moskou, waar ze op het scherpst van de snede een spel had moeten spelen dat het hare niet was. Als onervaren onderzoeksjournaliste was ze met een geheime agenda op een Russische oligarch afgegaan: Valentin Lavrov. Hij had haar onmiddellijk doorzien. In zijn strakke postmoderne buitenverblijf met enorme raampartijen aan het Glubokoe-meer had hij haar in de val gelokt. De kalmte van de dreiging terwijl hij over het meer staaarde: *Ik gooi een reddingslijn naar je uit, Farah, begrijp je dat?*

Ze keek Harcourt en Mendosa nauwelijks aan toen ze het vertelde. Ze was vastbesloten zich te houden aan de afspraak die ze met zichzelf had gemaakt: alleen de waarheid, en niets meer dan dat.

‘Toen ik weigerde voor Lavrov te werken liet hij me naar het gebouw van de Universiteit van Moskou brengen, waar op dat moment een gijzeling aan de gang was. Het was... Ik moest voor een camera zitten en de tekst opzeggen die jullie net... Ik heb gedaan wat ze vroegen. Als ik dat niet zou doen, zouden ze een studente door het hoofd schieten. Vanaf dat moment werd ik gezocht. Als terroriste. Ik moest Rusland uit zien te komen. Met een vals paspoort ben ik via Kiev naar Jakarta gereisd. Als u goed bent geïnformeerd, en waarom zou ik daar nu nog aan moeten twijfelen, dan weet u ook dat Lavrov inmiddels in Jakarta gearresteerd is, en dat...’ Ze slikte en bewaarde haar zelfbeheersing.

‘En dat wat, mevrouw Hafez?’

‘...dat mijn collega, Paul Chapelle, voldoende bewijzen aan de autoriteiten heeft overgedragen om aan te tonen dat ik in Moskou door Lavrov in een val gelokt ben. Het Nederlands Openbaar Ministerie heeft bevestigd dat al het bewijsmateriaal daarvoor authentiek en waterdicht is. Interpol, Scotland Yard en zelfs de FBI hebben mij van hun lijst verwijderd. Waarom jullie dan niet? Wat willen jullie nog meer van me?’ Ze kon haar woede nauwelijks meer bedwingen. ‘Moet ik soms ook bekennen met wie ik het doe, hoe vaak en in welke standjes?’

Met een stoïcijns gezicht verplaatste Harcourt de cursor op het beeldscherm naar een map met afbeeldingen, dubbelklikte erop en draaide het scherm opnieuw naar haar toe.

De foto was zwart-wit. Precies zoals die ook in de krant had gestaan.

Zij en rechercheur Joshua Calvino op het dek van zijn woonboot in de Amsterdamse grachten. Een innige omhelzing. Zijn hand onder haar billen.

Haar bloed kookte. De stem van de oude Indonesische vrouw rezoneerde in haar hoofd: *Ongrijpbaar zijn als water*. Vier tellen in. Zes tellen uit.

Harcourt sloeg zijn armen over elkaar, leunde naar achteren en keek haar onbewogen aan. ‘U bent in korte tijd met uw... acties een internationaal bekende journaliste geworden. Hebt u zich gerealiseerd dat niet ingaan op een officiële regeringsuitnodiging betekent dat u de mogelijkheid tot bescherming hebt afgewezen?’

Ze knikte.

‘Dan realiseert u zich vast dat iemand met uw reputatie een aantrekkelijk doelwit voor de taliban moet zijn.’

De stem van Paul: *Vorige week zijn er twee journalistes vermoord*.

‘Dat is een risico dat elke journalist loopt.’

‘Noem het wat u wilt, mevrouw Hafez, maar aan ons de taak u een dringend advies te geven.’

‘En dat is?’

‘Pas op uw tellen en blijf uit de problemen.’

‘Ik zal uw waarschuwing ter harte nemen.’

‘Goed dan.’ Met een zucht klapte Harcourt de laptop dicht.

*

Met de opluchting voelde ze een glimlach opkomen. Die bevroor onmiddellijk toen Mendosa twee vellen uit een map tevoorschijn haalde. Hij legde ze voor haar neer. Zijn vingers roffelden op het papier. Ze keek naar de grillig getekende vormen, die voor haar nog steeds een raadsel waren. Een mager staketsel dat in de lucht priemde, boven een paar hoekige vormen uit. Het kon een toren zijn die boven daken uitstak. Links een grote donkere vlek; een berg misschien? In het midden van het vel hing iets in de lucht.

Een vogel, of waarschijnlijk een vliegtuig.

‘Wat stelt dit voor?’ vroeg Mendosa.

‘Het zijn tekeningen van de jongen.’

In gedachten zag ze Sekandar door het atelier van Isobel dwalen. Met grote ogen had hij naar de oude straten van Kabul op haar immense schilderijen gekeken. Ze waren zo levensecht dat je het gevoel had dat je werd uitgenodigd om erin te stappen. Isobel had hem kleurpotloden en een paar tekenvellen gegeven toen ze zag hoe gefascineerd hij erdoor was.

‘Wat stelt het voor, vroeg ik.’

Farah staaarde naar de tekeningen, daarna naar Mendosa. ‘De jongen praat nauwelijks. Dit is voorlopig zijn enige manier van communiceren. We proberen zijn familie te vinden. Het kan een spoor zijn. Een aanduiding voor een locatie. Een herkenningspunt. Misschien dat ik er de komende dagen achter kan komen.’

Mendosa’s glimlach was ronduit neerbuigend. ‘Dan zullen we u maar niet te lang meer ophouden.’

‘Hoe bedoelt u?’

‘U bent nu vrij om te gaan.’

Ze keek hem verbaasd aan, wilde opstaan. Het sarcasme in zijn stem hield haar tegen.

‘Nadat u ons eerst een verklaring hebt gegeven.’

‘Dat heb ik net gedaan.’

Hij schoof haar een blocnote en een pen toe. ‘Geschreven en ondertekend graag.’

Ze begon alles op te schrijven wat ze besproken hadden, in de stijl waarin ze altijd haar aantekeningen maakte als basis voor haar artikelen: kort en bondig. De waarheid, en niets meer dan dat. Nadat ze haar handtekening onder de laatste zin had gezet, schoof ze de blocnote weer naar Mendosa, die de tekst vluchtig doorlas en daarna Harcourt een knikje gaf. Die stond op, zwaaide de deur open en vroeg of ze wilde meelopen naar de kamer ernaast.

Farah volgde hem zwijgend. Ze dacht alles nu wel gehad te hebben.

Ze had zich vergist.

*

Als verdoofd keek ze naar wat er op de twee metalen tafels lag. Haar grote Eastpak Tranverz-tas was ingenomen en leeggemaakt. Alles wat ze voor deze reis had meegenomen, lag keurig geordend voor haar uitgestald in het witgele licht van een haperende tl-balk. Blouses, broeken, slipjes, beha's, sjaals en schoenen. En de inhoud van haar schoudertas: laptop, satelliettelefoon, prepaidmobiel, perskaart, creditcard, contant geld, blocnote, pennen, zonnebril en make-upspullen. Zelfs haar tampons waren een voor een uit het doosje gehaald en keurig naast elkaar gelegd.

‘Kijk goed of er iets ontbreekt en pak daarna alles weer in.’

Zo beheerst mogelijk pakte ze haar Eastpak en stopte al haar kleren erin. Daarna vulde ze haar laptoptas. Ze deed haar schoenen aan en sloeg als laatste de hidjab om haar hoofd. Bij de deur gaf Harcourt haar paspoort terug. De pagina met daarop het visumstempel hield hij daarbij demonstratief open.

Buiten bij de stalen trap stond een stationair draaiende jeep haar op te wachten. Hij bracht haar naar de hoofdpoot van de militaire luchthaven. Daar moest ze door de twintig meter lange nauwe voetgangerscorridor tussen metershoge hekken met daarboven gedraaid prikkeldraad lopen. Bij het checkpoint werd haar paspoort gecontroleerd, waarna ze door de uitgang mocht.

Daar stond ze dan. Aan de rand van een grote modderige vlakte, langs een weg vol kuilen en scheuren, met links en rechts betonnen wegversperringen. Verdoofd door machteloosheid, en net zo ontheemd als die keer dat ze als kind de Nederlandse grens had bereikt.

Aan de grote plassen zag ze dat het had geregend. De lucht was stralend blauw geweest toen ze aankwam, maar nu dreven er donkergrijze wolken over. Een konvooi militaire trucks denderde voorbij. Er werd aan haar mouw getrokken. Een meisje, amper tien jaar, in rafelige kleren en onder de modder, keek naar haar op. Haar lange haren piekten van het vuil. Daar waar normaal een linkeroog moest zitten, was een donkere ontstoken holte vol geronnen bloed. De jongen naast haar miste de vingers van zijn linkerhand.

De smeekbede van het meisje werd overschreeuwd door een woedende mannenstem: ‘*Boro gomsho! Wegwezen!*’

Hij was spichtig, had donker krullend haar en droeg een vale

gestreepte coltrui. Zijn plotselinge grijns van vergeelde tanden, waarvan er hier en daar een paar ontbraken, contrasteerde fel met de snauw die hij de kinderen had gegeven. Zijn arm zwaaide uitnodigend naar een kanariegele Corolla, die onder het stof zat. Farah knikte toen ze het taxiplateau op het dak ontdekte. Bij de beweging die hij naar haar reistas maakte, weerde ze automatisch zijn hand af. De man deinsde achteruit. De lach van de bedelkinderen klonk toonloos schel.

Met haar schoudertas naast zich ging ze aan de rechterkant van de achterbank zitten, achter de passagiersstoel en draaide het raampje open om de kinderen elk vijftig afghani te geven.

‘Waar moet je heen?’

Ze gaf de chauffeur het adres van haar hotel. Hij trok zo snel op dat de kinderen verdwenen in een wolk van stof, uitlaatgassen en opspattende steentjes.

‘Elke ochtend worden ze hier met een busje afgezet en ’s avonds weer opgehaald. Ze worden expres verminkt om te kunnen bedelen. Jouw geld gaat naar hun bazen, niet naar hen!’

Ze zag hem in zijn achteruitkijkspiegeltje loeren en wist het meteen: omdat ze vergeten was om voor het instappen over de prijs van de rit te onderhandelen, was ze zijn goudmijn geworden voor vandaag. Meteen daarop de tweede constatering: in de chaos van luid claxonnerende landrovers, trucks, pick-ups, avondse taxi's en krakkemikkige personenwagens die de weg naar het centrum bevolkten, was er slechts één man die voorrang boven alle andere voertuigen had. In zijn kanariegele Toyota wrong hij zich tussen de andere weggebruikers door, ondertussen druk telefonierend en op zijn claxon beukend.